

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Gallia Vindicata, In Qua Testimoniis Exemplisque
Gallicanæ Præsertim Ecclesiæ, Quæ Pro Regalia, Ac
Quatuor Parisiensibus Propositionibus A Ludovico
Maimburgo, Aliisque producta sunt, Refutantur**

Sfondrati, Celestino

[Ort nicht ermittelt], MDCLXXXVIII.

8. Arresta, Senatûs Consulta, ultimam Regiam Declarationem,
Consensúmque Patrum Parisiensis Conventûs nihil pro Regalia facere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38277

14. Quàm rogo hæc absurda & longè petita ? fateor mihi nunquam magis Regaliam fastidio fuisse, quàm cum hæc legi. De functo Episcopo non vacant bona, sed ad Ecclesiam pertinent, huic enim præcipuè, & Deo donantur; quæ ratio est, ut Episcopi restari non possint; si ergo non vacant, quâ ratione dici potest ex jure vacantium ad fiscum pertinere ? An Beneficia Ecclesiastica sunt bona confiscabilia ? & in quibus litteris Amortizationis Reges sibi usumfructum vacantium bonorum reservârunt ? vana sunt ista, & Alexandro indigna.

Opponit 6. Rex cum Beneficia confert, nihil spirituale confert, sed Ecclesiasticas possessiones, seu portionem reddituum spiritualium.

14. Ipsi quidem fructus, & proventus sunt res temporales; at jus eos percipiendi ob functiones & officia spiritualia, est spirituale; Beneficium enim est propter officium, alioquin vendi, emique possent Beneficia; nec Simoniam incurreret, qui ea pretio aut acciperet, aut conferret; dici enim posset, ea non vendi, emique, nisi quoad jus percipiendi fructus, hos verò ex sententia P. Alexandri esse rem merè temporalem. Deinde cum Rex obtentu Regalia Beneficia pleno jure conferat, nec Episcopi in hæc collatione ullam partem habeant, certum est à Rege non jus tantum percipiendi fructus V.g. canonicales conferri, sed etiam ipsum officium & dignitatem canonicatus cum omnibus juribus ei annexis, videlicet: Jure capitulari, electionis activæ & passivæ, quæ omnia sunt jura spiritualia. Denique demus jus percipiendi fructus Canonicales non esse jus spirituale, sed temporale, non ideò sequitur posse à Rege usurpari, cum sit jus alienum, & Ecclesiæ tum innatâ, & canonice libertate, tum multorum sæculorum possessione, Regumque editis quæsitum: non utique P. Alexander inter jura Coronæ jus reponet aliena rapiendi. Vide quot rimas habeant hujus Theologi argumenta; nimirum nullum ingenium sufficit tuendæ falsitati, quin erumpat, seque ipsam foetore prodât.

VIII. *Opponit 7.* Ex diversis Arrestis à tempore S. Ludovici factis constat causam Regaliæ in Regio Senatu agitari, finiri que solitam. Nam anno 1258. de Regalia Aniciensis Ecclesiæ. Anno 1272. de Regalia Ecclesiæ Albigenfis. Anno 1277. de Regalia Ecclesiæ Bituricensis.

Bituricensis, eodémque anno de Regalia Ecclesiæ Burdigalensis. Anno 1275. de Regalia Ecclesiæ Aquis in Regio Senatu actum est. Anno quóque 1463. Ludovicus XI. declaravit Regaliæ causas & controversias circa jus illud de novo emergentes ad Regiam, Senatúsque Parisiensis cognitionem dumtaxat pertinere, Laicifque sub poena capitis prohibuit, ne ad Curiam Romanam, aliósvé Judices Ecclesiasticos Regaliæ causas deferrent. Anno 1575. de Regaliæ jure in Armoricis Ecclesijs, ac præsertim Vannetensi. Anno 1608. de Regalia Bellicensis Ecclesiæ, deinceps sequentibus annis de Regalia Provinciarum, Provincia, Delphinatús, Aquitaniæ, & Occitaniæ in Regio Senatu disceptatum est, ac denique Anno 1673. à Ludovico XIV. in Regio consistorio causa Regaliæ finita est, & ad omnes Regni Ecclesias extensa, cui declarationi quatuor Provinciarum Præsules, totúsque Clerus Gallicanus consensum præbuit. Patet ergo longâ, & perpetuâ inductione, causam Regaliæ semper in Parlamentis, Regijsque consistorijs agitam fuisse.

32. Ad hanc objectionem per partes respondendum est. *Primò* ergo ex Arrestis ab Alexandro modò citatis clarissimum est Aniciensem, Albigensem, Bituricensem, Burdigalensem, & Narbonensem Ecclesias aut ex toto, aut ex parte à Regalia exemptas, immunésque fuisse, & videri possunt *de Marca lib. 8. Concord. cap. 24. & cap. 26. Acta Cleri Gallic. Tom. 2. pag. 2. tit. 6. P. Labbe 1. p. Concil. T. 2. pag. 49. Catell. in Hist. Comit. Tolosan. pag. 195.* Cùm ergo hæc omnia Arresta apertè declarent Regaliam non esse totâ Galliâ extensam, sed ad certas Ecclesias limitatam, quo rogo aut pudore, aut conscientia allegantur, ut probetur Regaliam ad totum Galliæ Regnum proferri? aut enim Arresta illa pro justis, aut injustis habes? si pro justis, cur Regaliam extendis, quam illa restringunt? si pro injustis, cur illa producis, ut causam tuam probes? num injusta sententia patrocinari, aut probare aliquid potest? Si ergo illa Arresta justa sunt, pro nobis faciunt; si injusta, frustra à P. Alexandro in sui favorem producentur. Deinde verum quidem est ex illis constare causam Regaliæ in Regio Senatu fuisse cognitam, & pro Ecclesijs pronuntiatum, non quòd hæc causa *in forma justitiæ* ad Regium forum pertineret, aut Galliæ Antistites Regium Senatum pro legitimo iudice agnoscerent; sed quia à Regijs ministris vexati ad ipsum Regem tanquam

Gallia
inducata
LIII
230

tanquam ad *Ecclesia Defensorem, Protectorem, Advocatum, Canonumque executorem, ac brachium seculare*, per viam querelæ, & implorati auxilij, seu informationis recurrendum censebant; duplici enim modo Rex adiri potest, primò ut Judex; secundò ut defensor; hoc secundo modo Gallia Præsules se Regi sinitere, & præcitata Sequarus. Consulta in favorem Ecclesie impetrarunt; id ita esse, patet cum ex ipsius causæ natura, quæ cum sit Ecclesiastica, coram solo Ecclesiastico Judice *in forma Judicij* expediri potest: tum ex protestatione Bertrandi Aduensis Episcopi, qui cum anno 1329. coram Philippo Valesio Ecclesie jurisdictionem & libertates defenderet, protestatus est se de Ecclesie libertate coram Regio tribunali dicturum, non ad finem subeundi quodcumque judicium, sed solum ad Domini Regis, & à assistentium conscientiam informandam: (a) tum denique quia quando contingebat litem cum ipso Rege, & non cum ministris esse, aut Rex ministris committebat, Antistites Gallicani causam summo Pontifici deferebant, & is postea Regibus imperabat, quid fieri oporteret, id patet & ex Lugdunensi secundo Concilio anno 1274. cujus decretum de restringenda Regalia teste Durando oculato, & postea Mimateni Episcopo: *Ad clamorem Prælatorum Francia, & Anglia promulgatum est: & Gregorij IX. ita scribentis: Ad audientiam nostram pervenit, quod Senescalli & Balivi in Christo filij nostri illustris Regis Francia in Narbonensi Provincia constituti decedentibus Ecclesiarum Prælati in eadem Provincia, castra, villas, & alia bona Ecclesiarum vacantium contra jus debitum usurpare, & id de novo in Ecclesiarum juribus attentare præsumunt, quod nullo tempore à Predecessoribus ipsius Regis, vel alijs occasione Regalium, vel alia vià fuit attentatum, unde ipsis nostris litteris dedimus in mandatis, ut à prædictorum excessuum præsumptione omnino desistant.* Benedictus quoque XII. in litteris ad Cardinales in Gallia Legatos extensionem Regaliæ ad Provinciam Turonensem & alias multas Regni Ecclesias, tanquam Juri divino & humano contrariam, & plurimum redundantem in oppressionem & conculcationem Ecclesiastica libertatis Philippo Valesio interdicit. Videri potest utriusque Bulla apud Marca de Concord. lib. 8. cap. 18. in Appendice. Denique Alexander III. in cap. quanto de Judicij. ad Regem Angliæ de Parronatu, quod multò infra jus Regaliæ est, plenâque collationes; ita scribit: *Causa juris Patronatus ita conjuncta est, & annexa spiritualibus causis, quod nisi Ecclesiastici judicio valeat desiniri.*

(a) V. Bibliothec PP. T. 14. anno 1618.

Secundo. Ad Ludovici XI. Edictum quod attinet, facile respon-
deri posset, aliud esse jus, aliud Regum exempla; alioquin si Prin-
cipum exemplis judicandum sit, quid non denique licebit? præ-
fertim cum notum sit, non pauca fuisse à Ludovico XI. contra Ec-
clesiasticam immunitatem peracta. Sed quidquid de hoc sit, certum
est Ludovicum non loqui de Regaliæ extensione, ac Parlamenti
judicio relinquere, an extendi ea possit, aut non possit: sed solum de
particularibus Regaliæ causis, quæ inter privatos vertebantur;
id enim jam longo usu receptum & toleratum erat, aut connivente,
aut permittente Ecclesiâ. Jam verò alia quæstio est, an videlicet
ad Parlamentum pertineat Concilij Universalis decreta abolere, &
contra illius ac Pontificis expressam prohibitionem, Ecclesiam
libertate suâ, ac quatuor sæculorum possessione privare? id Ludo-
vici edictum non probat.

Tertiò. Verum quidem est in Senatu Parisiensi causam Nan-
netensis Ecclesiæ, quæ una est ex Armoriciis, judicatam fuisse, &
contra illius jura pronuntiatum: sed mox in comitijs Blesensibus
reclamante Clero, ac contra canonicam libertatem extendi Re-
galiam conquerente, ea edicto Henrici IV. ad pristinos limites re-
ducta, ac restituta est, anno videlicet 1606. de quo videantur Acta
Cleri Gallicani Tom. 2. p. 2. tit. 6. n. 8. Sic etiam anno 1608. cum Se-
natus Ecclesiam Bellicensem, & ejus occasione reliquas Ecclesias
Regaliæ subditas declarasset, Clerus non tantum ejus Arresto non
paruit, verum etiam litteras ab eodem Henrico impetravit, qui-
bus Rex Senatuum ejusmodi causarum cognitione prohibebat, tan-
tòque magis, quòd ausus esset contra Regium edictum (quo Re-
galia extendi vetabatur) pronuntiare, illudque Henrici IV. Edi-
ctum à Ludovico XIII. Regnantis patre renovatum est anno 1629.
de quo videantur citata Cleri Gallicani Acta n. 9. anno 1628. Ex-
empla ergo à P. Alexandro citata omnino contra illum militant,
ejusque causam pejorem reddunt.

Quodsi paribus animis, parique Ecclesiasticæ libertatis Zelo
anno 1673. Antistites Gallicani Ludovico XIV. obviam processis-
sent, ejusque declarationem, quâ libertas Ecclesiarum premebatur,
morari ausi essent, nunquam ea contigissent, quæ Ecclesiæ, sum-
miq; Pastoris sinum intimo dolore confecerunt; sed omnia adu-
lacioni

Z lacioni

Gallia
Indicata
C III
230

lationi cessere, & ne tentatâ quidem acie, causa Ecclesiæ prodita est; quanquam & ipsa declaratio per se, & consensus Patrum Parisijs congregatorum tam multis partibus laborant, ut jure optimo rejici, improbarique mereantur; nam *primò* ipsa declaratio Regis Christianissimi contra decretum Concilij Oecumenici Lugdunenſis II. contra IV. sæculorum possessionem, contra morem Regum Prædecessorum, ac speciatim contra edita Henrici IV. & Ludovici XIII. edita est, ac malis artibus extorta. *Secundò* consensus Patrum Parisijs congregatorum metu expressus fuit, ideòque nullus; id ipsi fatentur epistolâ anno 1682. ad Innocentium XI. datâ; & de qua ipse Innocentius in Brevis suo Apostolico, quo Gallis respondet, ita loquitur: *Animadvertimus litteras vestras à metu ordiri; quo suafore nunquam Sacerdotes DEI esse solent vel aggrediendo fortes, vel perficiendo constantes; quem quidem metum falsò judicavistis posse in sinum nostrum effundi.* Et planè non fuisse vanum hunc metum, quamvis Episcopis indignum, persecutio, spolia, carceres, exilia ostenderunt, quæ in eis exercita sunt, qui Regaliæ obstiterunt. *Tertio* Procuratores Prælatorum (qui Comitij non intererant, quique multò plures numero erant) nullum speciale mandatum habuere subscribendi Regiæ declarationi. Id verò mandatum necessarium erat, utpote ad rem gravissimam, & speciali notâ dignam. *Quartò* præscripsit Aula, designavitque Antistites, qui ad Comiticia mitti deberent, exclusis videlicet, qui minimè propitij credebantur, nullâque Concilij Provincialibus permisâ libertate deligendi, mittendique, quos aptiores credebant. *Quintò* nulla potestas fuit Comitij Parisiensibus judicandi Concilij Oecumenici decreta, multòque minùs ea abolendi. *Sextò* nec in Episcoporum potestate & arbitrio erat Ecclesijs his (quarum custodes non arbitri erant) tam duram & universalem servitutem imponendi; si enim inconsulto Pontifice non potest alienari fundus Ecclesiæ, quantò minùs libertas tot sæculis, tot canonibus sancita? *Septimò* causæ majores (qualis utique hæc erat, utpote ad tot Ecclesias pertinens, tot canonibus & concilij subnixâ, collationisque Beneficiorum præcipua Ecclesiastica disciplinæ capita complectens) soli Pontifici tum jure communi, tum ex concordatis Germaniæ reservantur. *Octavò* causâ per appellationem Romam, ad Summumque Pontificem

cem delatâ , non potuit ab inferioribus Judicibus ferri sententia, & si lata est, nulla fuit. Nondò quidquid denique Parisijs hac in re factum est, totum id Romanus Pontifex Innocentius XI. datis epistolis ad Patres illius Conventûs anno 1682. irritum, cassumque declaravit. Frustra ergo Alexander causæ suæ promovendæ Regiam declarationem, Gallorûmque consensum in auxilium vocat, tot capitibus irritum, vanumque. Hæc sunt, quæ contra Dissertationem P. Alexandri dicenda habui, quo nemo pro hac causa aut prolixius, aut pejùs scripsit, sed neque infirmius, docuitque Regaliam contemni, postquam ostendit: nam priùs timebatur aliquid firmamenti habere, cum ejus momenta adhuc laterent; nunc verò postquam in publicum prodijt, reverentiam & pretium amisit. Plura qui volet, legat elegantem omnino librum, quem Leodienfis quidam Theologiæ Doctor disertè, prolixèque contra P. Alexandri Dissertationem scriptis & typo mandavit.

Z 2

§ VIII. DO.

Gallia
Indicata
G III
230